

waardschiks
sculteit op
gen larih-
en nemem
Universiteit
gen wil, dat
r uitschrijft
de candi-
der exam-
in de Theo-
diviseerende

der broeder-
kengroepen
in wijze van
waren nauw
te school te
is de band,
verbond aan
lijk mocht
orden opge-
amenlijk de
erd uitdruk-
sprak het
rije Univer-
telijk gefor-
t gemaakt,
ide, dat dit
niet nader
begere Ned.
het voorstel
school op te
1899 en nu
langs prac-
rije Univer-
sities zoo, dat
rstellers de
bleven. De
oort uit van
siteit of van
rden, maar
arin beide
n. De voor-
mogen van
pt van 1893
ompromis de
begzaam ge-
ellen moeten
lezer beide
dan om met
t praktische

taat het met
ze „eenheid
len (en deze
ken) dan dat
langer als
nst doen en
ppegeld wor-
nrichting der
Vrije Univer-
gezegd, alle
uden en het
end gesteld.
eleg om het
1892 aan-

t de Generale
egaan. Geen
heid durven
uit zulk een
Maar al zal
sch resultaat
in deze actie
Universiteit
zweigen wor-
wordt daar-
dermijnd. En
oor het ker-

heid.
Conferentie
en, hield Ds.
r de verhou-
verheid, dat
verdiend.
stellingen als
vergadering

ld der Kerk,
eeuwen zich
eelt gemengd.
1 heeft, waar
e heele bam-
spaaldeklijk in
stwikkeling en
nmerd.
leid in 1870),
handhavinge,
Staatsmen-
ar rechten en
geest worden

stus, namens
ar geloovigen,
armhartigheid
ld haar alleen
heid verblijve
alle „armen-
om recht en
in des Heeren,
armhartigheid,
en geleid, dat
g wotte, of
enzen worde

an een valsch
ristus' Kerk;
de geestelijke
et barnhartig-
artigheid ont-
n allen nood-
van de vens
heeft zij
s wordt, opdat
al. Geschied
ideal moeten
(de Overheid
ngen, te laten
worden.
worden voor-
ingen 206 ge-
ing heeft, dat
eren-pensioen
ue bezwaring

van de Diakonie, ouden van dagen en weduwen
en wezen, uit den arbeiderstand, in den regel
armzalig worden. Dit zou niet een zaak
van barmhartigheid, maar van rechtvaardigheid
wezen.

VIII. De Overheid, die thans te veel wil doen
door haar armenzorg, maar te weinig doet,
door een leemte in de wetgeving te bestendigen,
waardoor de sociale nood toeneemt, heeft bij
bovenvermelde regeling een zeer gewichtige taak
te verrichten, en dat wel:

1ste omdat het bevorderen van wat recht-
vaardig is en het menschelek leven opheft, op
haar pad ligt;

2de omdat zij behoort voor de Kerk van
Christus den weg te eisen, om zich naar den
eisch van haar leven te ontplooiën en de aarde
te zegenen;

3de omdat zij alleen in haar macht heeft,
de te maken regelingen voor allen bindend te
doen zijn.

IX. Teneinde tot een meer normale verhouding
tusschen Diakonie en Overheid te geraken,
wordt aanbevolen:

1ste dat de Diakonen zelve meer en meer
indringen in de geestelijke en ideale betrekkingen
van hun heilig ambt;

2de dat zij en door eigen krachtontwikke-
ling en door getuigen, de Staatsarmenzorg
tot haar eigen grenzen zoeken terug te brengen;

3de dat zij toecien, niet door verneming
met armbesturen, het geheel buitengewoon
karakter van hun dienst te verwakken;

4de dat zij op de Overheid inwerken, en
verder op andere daarbij betrokken corporaties,
teneinde te komen tot verbetering in de sociale
verhoudingen;

5de dat zij, hoewel zelve niet geroepen
tot oplossing van de sociale kwestie, toch voor-
zoevel zij kunnen, daarvan ernstige studie
maken; terwijl van de andere zijde onzen
christenstaatslieden aanbevolen zij, te bestu-
deren de beginselen van het Diakonaat, ten
einde in 's Lands Raadzaal en daarbuiten de
rechten en vrijheden van Christus' Kerk op
goeden grond te kunnen bepleiten.

De toelichting hopen we de volgende
week te geven.

Uit de Pers.

Bevreesde het eenigermate, dat Prof. Bavinck
in *De Basuin* dusverre zich geheel buiten den
strijd over de Opleiding hield, eenzijdig heeft
hij het stilwijzen verbroken en aan het ver-
langen van vele broeders voldaan om ook zijn
mening te zeggen:

Gelijk te begrijpen is, richten vele broeders
het verzoek tot mij, om het Advies der XXV
beslist en met kracht te verdedigen. Er bestaat wel recht
en reden, om dat verzoek te doen. Want tot dus-
ver was er van warme aanbeveling van het Advies
in de *Basuin* nog weinig te bespeuren, ofschoon
het ook mijn onderbreking droeg.

Veeler werd het aan een ieder van den aan-
vang af duidelijk, dat mijn ingenomenheid met
het Advies in den vorm, waarin het aan de Ker-
ken werd aangeboden, niet bijster groot was.
Trouwens, de brochure van Ds. Klaar
haamt leest en aandachtig nagaat, hoe dit Advies
met schikken en plooiën tot stand is gekomen,
en er zich geen oogenblik over veronderstelt, dat
het zo geheel zonder opgewektheid en gulle bij-
dragen gegeven en weldra ook ontvangen en opge-
nomen is.

Toch bestaan er ook geen afdoende redenen,
om op mijn voor het Advies uitgebrachte stem
terug te komen. Indien ik de overtuiging had,
al zou te moeten handelen, zou ik geen oogenblik
aarzelen, om mijn onderbreking terug te nemen
en de opvolging van het Advies te ontzenden. Want
geen enkel mensch is boven de mogelijkheid van
dwaling verheven, en het is altijd beter en eer-
lijker het halve geleerd dan ten heele gedwaald.
Maar ieder lid in onze Kerken kan toch ook wel
begrijpen, dat wie eenmaal onder de Concept-
regeling van 1893 zijn naam zette, moeilijk enkele
jaren daarna, tenzij hij geheel van standpunt ver-
anderd ware, zijne instemming onthouden kan aan
een voorstel, dat van dezelfde grondgedachten uit-
gaat.

Bijna zou ik zelfs geneigd zijn te zeggen, dat elk
voorstel op mijn steun kan rekenen, dat broeder-
lijke samenwoning en kerkelijke vrede ons schenkt.
Zelfs het Concept-Contract in zijn tegenwoordigen
vorm zou mijnerzijds geen amendement uitlokken,
indien de Kerken eenparig blijf gaven, dat zij in
dezen weg aan de geleidelijkheid en spanning, door
het vraagstuk der opleiding nu reeds een aantal
jaren onder ons veroorzaakt, een einde wenschen
te maken.

Toch is daarmee niet bedoeld, dat de wijze,
waarop eenheid en vrede tot stand komt, mijn
gansch en al overschillig is. Voor mij zelf blijft
ik verre de voorkeur geven aan het voorstel, dat
in 1893 ter tafel werd gebracht en zonder schen-
ding van eenig beginsel wederzijds door beide
partijen had kunnen aangenomen worden. Indien
het toen met meer onbevangeheid gelezen ware,
zou het ook een ander beoordeelend gevonden
hebben. Maar ik blijf er geenszins op staan, als
de Kerken toornen en niet van goed end te zijn. En
zelfs laat ik het zonder leedwezen verzen, als an-
dere broeders zeggen, dat zij een beteren weg
weten. Mits het dan maar een weg zij, die niet
doodloopt, maar werkelijk heinde naar het be-
loofde land van liefde, vrede en rust.

Het Advies der XXV blijft daarom mijn onder-
breking dragen, tot zolang het op de aanstaande
Synode behandeld is, in de hoop en onder de
voorwaarde, dat het ons die eenheid brengt, welke
wij voor ons kerkelijk leven zoo dringend behoeven.
Zelfs mag ik een stap verder gaan. Het Advies
heeft in tweeërlei opzicht bij mij aan sympathie
gevoenen.

Ten eerste is de discussie over het subsidie-
besluit niet onvruchtbaar geweest. Want na de-
niet derzijds uitgelokte verklaring van Minister
Kuyper staat het, naar ik meen, onder ons vast,
dat bij een wettelijke regeling van de positie van
het Bijzonder Hooger Onderwijs de Theologische
Faculteiten buiten spel zullen blijven.

Dit ware misschien niet noodig, wanneer de Ge-
reformeerde Kerken hare eigene zelfstandige en
volledige inrichtingen tot opleiding van Dienaren
des Woords behielden. Maar als de Theologische
School met de Theol. Faculteit der Vrije Univer-
siteit vereenigd wordt en deze laatste de enige
Opleidingschool der Kerken wordt, dan is het naar
mijne overtuiging heelst noodzakelijk, dat de op-
leiding op geenerlei wijze, direct noch indirect,
financieel noch administratief, van de Overheid
afhankelijk worde. Zij ontvangt dan niets van den
Staat, maar blijft daartegenover bij benoemen van
Hoogleraren in program van onderwijs en exami-
na, ook volkomen zelfstandig en vrij.

Zoo wordt de verklaring van den Minister door
mij verstaan. Indien se anders moest worden op-
gevat, indien de Theologische Faculteit, na ver-
eeniging met de Theol. School, toch weer op eeni-
gerlei wijze van de Overheid afhankelijk moest
worden, zou ik terstond mijn onderbreking van het
Advies openlijk terugnemen en de opvolging
er van aan de Kerken ten stilste ontzenden.

Maar, naar mij voorkomt, behoort na de verklar-
ing van den Minister de discussie over het sub-
sidiebesluit een belangrijke winst opgeleverd.

Daarbij komt in de tweede plaats, dat vele Ker-
ken beginnen in te zien, dat de scheiding tusschen
artikelen, die in het Concept-Contract zijn opge-

nomen, en andere, die daarbuiten vallen, ten on-
rechte in het Advies is aangebracht. Dat geldt
met name art. 1 en 2 van de additionele bepa-
lingen. Verschillende Classen hebben daarom reeds
voorgesteld, om deze artikelen weer in het Con-
tract op te nemen. En de *Herant* van 18 Mei
j. l. betuigde hiermede hare instemming. Ook dit
is een winst, die niet gering is te schatten. Daar
door wordt het Advies aannemelijker, kon het
aan rechtmatige bezwaren tegenover en krijgt het
meer kans, om de sympathie te winnen van de
voorzitters der Theol. School.

Waarschijnlijk zijn door soortgelijke wijzigingen
nog meer stemmen voor het Advies te verwerven.
Want indien het eenigzins kan, moeten alle Ker-
ken gewonnen worden voor een oplossing, die aan
de gedeelde opleiding een einde maakt. Men mag
niet van tevoren zeggen, dat dit onmogelijk is.
Want niemand heeft zich tot dusver met enig
voorstel op een onoverwinnelijk standpunt gesteld.
Niemand heeft zich principieel tegen eenheid van
opleiding verklaard. Niemand heeft de verdediging
op zich genomen van het voortbestaan der Theol.
School of der Theol. Faculteit op dezelfde wijze
en in dezelfde vorm, als die tot dusver te
Kampen en te Amsterdam bestonden.

Daarom mogen wij de hoop niet opgeven, dat
het op de aanstaande Synode nog tot eenheid en
overeenstemming komt. Zeer terecht gaf enkele
weken geleden de *Herant* den raad, om met de
behandeling van het Advies op de kerkelijke ver-
gaderingen door te gaan, in weerwil van de be-
zwaren, die er tegen ingebracht werden. Want het
vraagstuk is thans ophef van de orde geest,
en het moet nu uitgesproken worden ten einde toe.
Daarom is het noodig, dat alle Kerken duidelijk
en beslist zich uitspreken, zoals zij meenen het
voor Gods aangezicht te moeten doen. Niemand
smoor, wat op zijn hart ligt. Niet terughoeden
en achterdocht, maar alleen vrije, open, ernstige
bespreking van een zoo gewichtig belang, als de
opleiding onzer predikanten, kan ons tot eenheid
en tot vrede brengen.

De *Basuin* stelde daarom gaarne, zooveel moge-
lijk, hare kolommen open voor allerlei pleidooien
in het belang en ter bevestiging van het Advies.
Zeker ware het wenschelijk geweest, dat een of
ander voorstel terstond aller sympathie had gewe-
nen. Maar dit is eenvoudig niet het geval. Zelfs
het Advies, ofschoon door 25 broeders van uit-
eenlopende richting ondertekend, kon lang niet
aller instemming verwerven. Het vindt bestrijding
enerzijds, verdediging anderzijds; amendementen
zijn er in vrij grooten getale op ingediend; andere
voorstellen zagen daarnaast het licht, die zeker
ook op de Synode in overweging zullen komen.

Zooveel is in elk geval vooruit te zeggen, dat
geen enkel van de thans aanhangige voorstellen
oogewijzigd de onverdeelde sympathie van alle
vergaderde Kerken zal verkrijgen. Een voornaam
deel van den arbeid tot pacificatie zal dus nog op
de Synode te verrichten zijn. Of de vrede door
dien arbeid verkregen zal worden, kan niemand
voorspellen. Maar niemand zegge van te voren,
dat het onmogelijk is. Indien wij allen naar des
heeren wilens zijn, om, onverschillig welk voor-
stel thans ons het beste voorkomt, toch vóór en
op de Synode tot verkrijging van eenheid en vrede
van harte en in broederlijke geest samen te wer-
ken, dan kan God ons nog op het onverwacht
en zegen schenken, die wel duizend malen ook in
dezen tienjarige strijd door ons is verbeurd, maar
desniettemin voor al onze Kerken onmisbaar is.

Ook Prof. Bavinck blijkt dus nog goede hope
te hebben.

Al kan het Concept-Contract niet ongewijzigd
door de Generale Synode worden aangenomen,
toch kan het als grondslag dienst doen voor
een compromis, dat aan vele bezwaren tegemoet
komt.

Mits — en hierin wij het van harte met
Prof. Bavinck eens — over en weer maar de
ernstige begeerte bestaat om tot eenheid te
komen, zonder dat men elanders overtuiging
kenken wil.

De meerderheid mag aan de minderheid haar
wil niet als wet voorschrijven; maar de minder-
heid evenmin als conditio sine qua non stellen,
dat alleen haar eischen zullen gelden.

Aan beide zijden moet men bereid zijn offers
te brengen. Anders lukt de pacificatie niet.

Officiële Berichten

Aan het Agendum voor de Synode van de
Gereformeerde Kerken in Noord-Hol-
land, op Woensdag 18 Juni 1902, 's mor-
gens te 10 uur, te Amsterdam te houden,
ontleenen we het volgende:

Voorstellen in zake de opleiding van aan-
staande Dienaren des Woords:

1. van de classe Amsterdam.
De Provinciale Synode besluite

het advies Van Andel c.s. ter Generale
Synode te brengen, onder voorbehoud, dat aan
haar worde overgelaten het oordeel over de
vraag, of aanneming al dan niet gewenscht is
met het oog op den vrede der kerken; voorts
verzoekende, dat gemaakt worde tegen het ge-
vaar, dat door eventuele Staatsubsidie aan de
Vrije Universiteit de Kerken hare rechten
zouden komen te verliezen.

(Eene Kerk verzoekt bepaaldelijk ook nog
verandering van artikel 12, 20, dat de Kerken
meer zekerheid hebben).

2. van de classe Enkhuizen:
De classe Enkhuizen, met waardering er-
kennende den arbeid door de 25 Broeders ver-
richt, om den Kerken een concept contract aan
te bieden, acht het met het oog op den vrede
en de rust der Kerken noodzakelijk, dat dit
concept ter zijde worde gelegd; en spreekt den
wensch uit, dat door de Synode eene regeling
getroffen worde, waardoor de eenheid in de
opleiding wordt verkregen.

De classis *Edam* heeft het volgende besluit
genomen:

„De classis, van oordeel, dat eenheid van
opleiding dringend noodig is; verstaande, dat
dienszake nu steeds twee beginselen in
den boezem der kerken worstelen; wenscht, dat
thans die eenheid praktisch gevonden worde;
alsoo, dat aan beide beginselen gelijk recht
wedervare.

Op de classis *Alkmaar* heeft geen enkel voor-
stel de meerderheid verkregen. Er waren twee
voorstellen.

1. De Ger. kerken der classis Alkmaar, over-
tuigd, dat eenheid van opleiding tot den dienst
des Woords bij de Ger. kerken noodzakelijk is,
van oordeel, dat die eenheid niet mag ver-
kregen worden ten koste van de eenheid der
kerken,

spreekt de wenschelijkheid uit, dat de Gene-
rale Synode het concept-contract van de broe-
ders Van Andel behandelde en aanneme, mits
ernstig rekening worde gehouden met de bezwa-
ren van de broeders Noordtj c.s. (Dit voor-
stel verwierf elf stemmen).

2. De classis *Alkmaar*, van oordeel, dat met het
oog op mogelijke scheuring de Alg. Synode het
concept-contract niet zal kunnen aannemen,
wenscht, dat zij eene commissie benoeme voor
advies in deze zaak voor al de kerken. (Dit
voorstel kreeg 20 stemmen).

De Classis Haarlem besloot de aanneming
van het Concept-contract niet aan de Generale
Synode aan te raden. Dit besluit werd met 23
eigen 11 stemmen genomen.

Op het agendum voor de Prov. Synode van
Overijssel komt voor:

a. Classis *Deventer*. De classis Deventer, ge-
hoord het oordeel der respectieve kerken der
classis in zake het concept-advies ter „oplei-
ding,” meent als haar oordeel te moeten uit-
spreken, dat uitvoering van genoemd advies
voor de kerken niet wenschelijk is; besluit het
concept-advies niet nader te bespreken en ver-
wacht, dat hare deputaten naar de Prov. Synode,
naar hunne wijsheid aan de bespreking c. q.
over dit advies ter Prov. Synode zullen deel-
nemen.

b. Classis *Ommen*. De classis Ommen, gezien
het advies in zake de opleiding, overwegende,
dat dit advies:

a. slechts een eenheid in de praktijk aanbiedt
zonder eenheid in beginselen,

b. van de verkeerde stelling uitgaat, dat de
kerken en de Vereniging twee gelijke groothe-
den zijn,

c. te kort doet aan het recht en de vrijheid
der kerken,

d. hoogst onvolledig is,

e. zonder eenige vastheid en de onrust dus
niet wegneemt;

overwegende voorts, dat de quaestie van het
mogelijk verkrijgen van rijksubsidie en den
effectus civilis voor de Vereniging van te ge-
wichtigen en teedere aard is, dan dat de een-
heid van opleiding zou kunnen beslist worden,
alvorens genoemde quaestie geheel haar beslag
heeft gekregen,

stelt voor, schoon eenheid van opleiding wens-
chelijk achtende, dit concept ter zijde te leg-
gen, als haar overtuiging uitsprekende, dat alleen
zulk eene eenheid van opleiding aannemelijk is,
waarbij de vrijheid en het recht der kerken en
hare eigen opleiding onverwaakt wordt gehand-
haafd, hierbij verwijzende naar de laatste alinea
van de verklaringen der Prof. van de Theologi-
sche School, *Basuin*, 22 Maart 1901,

en acht het noodig, dat de Synode, ook in
geval met de Vereniging een contract werd
gesloten, waarbij de kerkelijke hoogte gehand-
haafd blijft, niet tot de uitvoering overga, al-
der regeling van het hooger onderwijs door de
Overheid is beslist.

c. Classis *Zwolle*. De classis Zwolle verklaart
zich bij meerderheid van stemmen tegen het
„concept-contract,” dringt echter tevens aan op
verbetering van den tegenwoordigen toestand in
zake het verband tusschen de kerken en de
Theol. Fac. aan de V. U.

Aan het Agendum van de Provinciale
Synode der Gereformeerde Kerken in
Friesland, gehouden te Leeuwarden, is
het volgende ontleend:

Opleiding. Voorstel van de Classis Dokkum,
dat het concept-contract—J. van Andel c.s. in
zake de opleiding tot den dienst des Woords
ter Synode aan de orde worde gesteld.

Voorstel van de Classis Leeuwarden: „De
Prov. Synode betuige hare instemming met het
advies—J. van Andel c.s. in zake de opleiding
tot den dienst des Woords” (Het gevoelen der
minderheid zal ter Synode worden vertolkt).

Voorstel van de Classis Franeker: „De Prov.
Synode betuige hare instemming met het con-
cept-contract J. van Andel c.s. in zake de
opleiding tot den dienst des Woords, met dien
verstande, dat de art. 1 en 2 van de adviezen
worden opgenomen in het Concept-Contract.”

Voorstel van de Classis Bolsward: „De Prov.
Synode betuige hare instemming met het
concept-contract—J. van Andel c.s. in zake de
Opleiding, doch wenscht dat art. 12 worde
aangevuld met de volgende woorden: „met
dien verstande, dat zoodanige regeling getroffen
worde, dat bij opzegging van de zijde der
Vereniging, de Kerken hare eigene inrichting
wat betreft de gebouwen, niet verliezen.”

Voorstel van de Classis Heerenveen: „De
Vergadering adviseert aan de Gen. Synode, tot
de vereniging van de Theol. School en de
Theol. faculteit der Vrije Univ. krachtige po-
gingen aan te wenden op grondslag van het
door de Broeders Van Andel c.s. voorgesteld
concept-contract, met dien verstande, dgt de
art. 1 en II der adviezen en mededeelingen
in het Contract opgenomen worden; echter
hierbij wakende, dat het Contract niet door
eventueel wetsvoorstel van de zijde der Re-
gering tot zulk een wijziging gedrongen zou
worden, dat de Kerken iets van hare rechten
zouden moeten prijsgeven, in bovengenoemd
contract omschreven.”

Voorstel van de Classis Drachten: „De Synode
aanvaarde het concept-contract J. van Andel c.s.,
onder een drietal amendementen:

a. om art. 4 van alinea 3 af aldus te lezen:
dewijl de prof., die bezwaar hebben in de on-
derbreking van art. II van de Statuten der
V. v. H. O., daarvan vrijstelling verkrijgen.

b. art. 5 aldus te wijzigen, dat uitkeering van
tractement en pensioen geheel kome aan de
Kerken, waarbij dan dienstevolgde ook de
eene collecte, waarvan genoemd art. 5 spreekt,
komt in de kas der Theol. School.

c. Art. 12 door het volgende te vervangen
dat de Kerken ten allen tijde het Contract
kunnen opzeggen en de V. v. H. O. zich binde
voor minstens 15 jaren, terwijl van elke op-
zegging één jaar tevoren moet kennis gegeven
worden.

De kerkeraad der Ger. kerk te Schoonhoven B
verzoekt alle stukken voor de Ger. kerk aldaar
op te zenden aan J. van Gelderen te Schoon-
hoven.

In de vergadering der classis Haarlem, gehou-
den 10 Juni 1902, zijn praeparatoir geexami-
neerd de heeren: T. Roos, K. Veen en S. de
Vries jhr., allen candidaten aan de Vrije Un-
iversiteit, en met algemeene stemmen beroepbaar
gesteld bij de Ger. kerken in Nederland.

Namen de classis voornoemd:
D. THURIN, Secr.

Op de Prov. Synode van Drenthe is het
volgende besluit genomen:

De Provinciale Synode van Drenthe, in hare
meerderheid overtuigd van de hooge noodzake-
lijkheid van eenheid in de opleiding, laat het
aan de wijsheid der Generale Synode over, of
het Concept van J. van Andel c.s. met het
oog op vele bezwaarde broeders in den lande,
nu reeds kan worden aangenomen. Bijaldien de
Generale Synode hierin geen bezwaren heeft,
dan brenge zij in dit Concept zoodanige wijzi-
gingen dat:

a. de handhaving van beide inrichtingen in
de verenigde inrichting voor Theologisch
Onderwijs beter uitkome doordien art. 1 en 2
der additionele artikelen geplaatst worde in het
Contract;

b. achter het woord „bestaat” in alinea 2
van Art. 3 van het contract worde ingevoegd:
„of het ingebrachte bewaar door de Generale
Synode ongetuigd wordt verklaard;

c. Art. 4 van het contract wordt gelezen:
De Hoogleraren in de Theologie onderte-
kenen de formulieren van eenigheid, volgens
een door de Kerken vast te stellen formulier; waar
mee tevens voldaan zal zijn aan de bepaling
van de vereniging voor Hooger onderwijs in
art. 2 harer statuten;

d. de vereniging voor Hooger Onderwijs
nimmer enige subsidie aanvaarde, waardoor
de Theologische Faculteit op enige wijze zou
afhankelijk worden van den Staat; bij mogelijk
verschil van zienswijze blijve de beslissing bij
de Generale Synode;

e. Art. 4 der additionele artikelen worde
geplaatst boven art. 6 van het contract, zoodat
het verenigd aldus worde gelezen: Van wege
de Kerken worden tien curatoren benoemd;
iedere Provinciale Synode kiest éénen curator
met zijnen secundus.

Evenals de vereniging voor Hooger onder-
wijs harerzijds, houden ook de Kerken door
middel van hare Curatoren toezicht op het
onderwijs der Hoogleraren in de Theologie.
Van de 24 stemgerechtigde leden der Pro-
vinciale Synode hebben 15 voorgestemd. 1 was
buiten stemming, 8 waren er tegen.

Aan de Kerkeraden der Gereformeerde
Kerken in Nederland.

Bij beschikking van Z. E. den Minister van
Justitie is, op verzoek van den Raad der Ger.
Kerk van Leeuwarden, aan Ds. J. P. Vijscher
toegang verleend tot de bijzondere strafgevan-
gen, alhier, om de leden der Gerf. Kerken
aldaar gedetineerd, met christelijke vermaning
en vertroosting bij te staan. Kerkeraden, die
bij deze beschikking belang hebben, of, wat
God genadig verhoede, mochten krijgen, worden
verzoekt hiervan bericht te geven, met zooveel
mogelijk nauwkeurige inlichtingen en opgaven
aan den Scriba des Kerkerads.

W. V. MUNSTER.

Kort verslag van de particuliere Synode van
Zuid-Holland, 3-4 Juni 1902 te Gouda.

1. De oudste der dienaren des Woords van
Gouda, Ds. Job. S. Langen, opent de vergade-
ring, laat zijne psalm 66: 2 en 3, leest Jea. 54,
houdt een korte rede over: „Het kerkelijk leven
van Gouda” en gaat voor in den gebede.

2. Na constituering der Synode, wordt Ds.
J. van Andel van Gorinchem tot praeses, Ds. J.
E. Vonckenberg van Barendrecht tot scriba, Ds.
Rudolph van Leiden tot adj.-scriba en Ds. C.
W. J. van Lummel van Delft tot assessor
gekozen.

3. Na lezing der krachtens opdracht van de
vorige Synode, door het moderamen gearresteerd
notulen, wordt het agendum vastgesteld met bij-
voeging van enkele nagekomen stukken.

De rapporten van depp. ad examina, van depp.
hulpb. kerken, van depp. der kas: „E. B. P.”
van depp. voor de weeshuis te Middelham en
van den quaestor worden gelezen en behoudens
enkele opmerkingen goedgekeurd.

5. Voor de grensregeling tusschen Rotterdam
en Kralingen, worden nieuwe deputaten aange-
wezen: de b.b. Ds. Renkema, Ds. Doorn en
oud. Hermgren.

6. Met algemeene stemmen wordt het voorstel
der classis Dordt, in zake Art. 36 N. G. b. met
een wijziging aangenomen, nu luidende als volgt:
De Prov. Synode der Ger. kerken in Zuid-
Holland, met leedwezen verstaande, dat door de
deputaten benoemd in zake het bekende gra-
vamen tegen Art. 36 onzer geloofsbelijdenis
door de Generale Synode van Middelburg, en
gecontinueerd door de Generale Synode van
Groningen, voor de tweede maal niet voldaan
is aan de hun door de Synode gedane opdracht,
om één jaar voor te de houden volgende Synode
aan de kerken toe te zenden een advies in zake
het bedoelde gravamen,

verzoekt mededeeling van de redenen, die tot
deze vertraging hebben geleid en vraagt maat-
regelen te beramen, opdat zoo spoedig mogelijk
zoodanig advies der kerken bereike.

7. In zake opleiding wordt na breede discussie
het volgende voorstel van het moderamen aange-
nomen met algemeene stemmen min één.

De Prov. Synode van Zuid-Holland verzoekt
de Generale Synode met de Vereniging voor
H. O. op Ger. grondslag aan te gaan het con-
tract, gelijk dat in concept door de b.b. Van
Andel c.s. den kerken is aangeboden en dat in
bijlage hierbij gaat; en verzoekt in dat contract
tevens op te nemen zoodanige bepalingen, waar-
door wordt vastgesteld, dat

1. de verenigde inrichting tegelijk School der
kerken en Theol. faculteit der Vrije Universiteit
is en derhalve de hoogerleeren een dubbele qua-
liteit dragen, n.l. die van hoogleraar aan de
Theologische School der kerken en die van hoog-
leraar in de Theol. faculteit der V. U.;

2. de band, waardoor Art. 2 der statuten van
de Vereniging voor H. O. op G. G. de Theol.
professoren aan de belijdenis bindt, dezelfde
betekenis voor hen heeft als de onderteekening
van de F. v. E. door de kerken gevorderd;

3. de Vereniging voor H. O. nimmer zoo-
danige subsidie van de Overheid aanneme, als
waardoor de Theol. faculteit der V. U. en met
haar de kerken ten opzichte van benoemingen,
onderwijsprogram of examina in enig opzicht
afhankelijk zouden worden van den Staat.

8. De commissie, benoemd tot het nazien
der verschillende financieele administratie, bren-
gen allen een gunstig rapport uit. De deputaten
voor deze administraties worden allen in hun
functien voor één jaar gecontinueerd. Evenzoo
de overige depp. voor de Prov. aangelegenheden.

9. Een vraag van Voorschoten, betrekking
hebbende op de huwelijkswetgeving, wordt naar
die kerk gerefrenvoerd.

10. De Synode vereenigt zich met de con-
clusie, voorgesteld door de commissies van
praeadvies in zake enkele bezwaarschriften.

11. Het concept-zendingsoordeel wordt breedvoerig
behandeld. Een vijftiental amendementen en
voorst